

Advokat Frode Bergland Bjørnstad, konsernjuridisk i EVRY

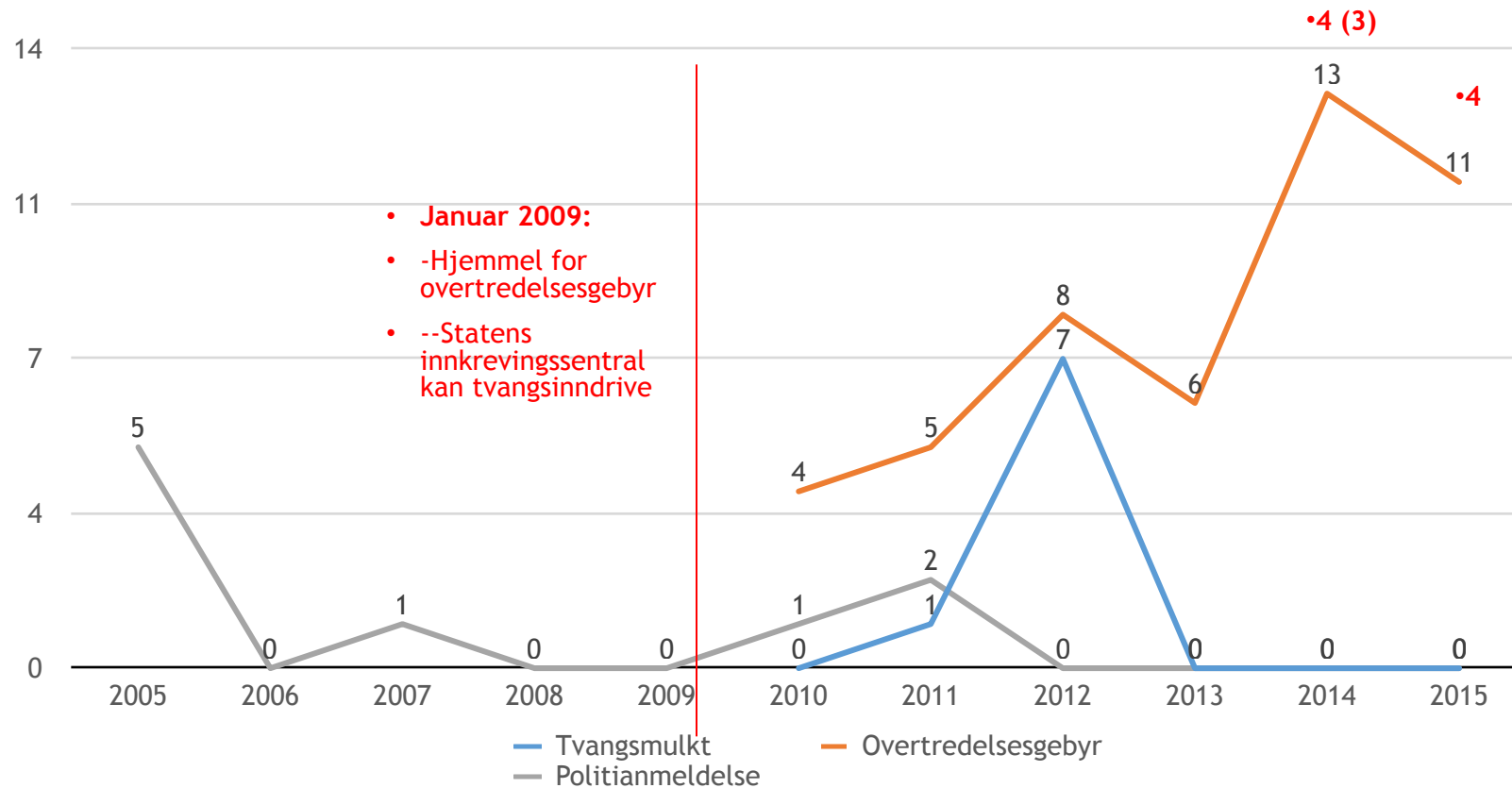
3. september 2015

Sanksjoner ved overtredelse av personopplysningsloven og den foreslåtte personvernforordningen

EVRY

Datatilsynets sanksjonsbruk 2005 til 2015

Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt

- Mange fellestrekk med straff. Regnes som straff etter EMK art 6 (Rt.2000 s. 996 forhøyet tilleggsskatt). Omfattes ikke av forbudet i grl. § 96 om straff uten etter dom, jf. Høyesterettspraksis.
- EMK art. 7 angir at inngrepshjemmel skal være utformet med tilstrekkelig grad av klarhet og presisjon. Minimumskrav til hva som anses som «lov», jf. EMK art. 7.

Bjørn O. Berg, forvaltnings sanksjoner:

«Dette betyr at det er en grense for hvor vidt og vagt vilkårene for å ilegge sanksjon, og for den nærmeres innhold, kan angis»

Rettssikkerhetskrav overtredelsesgebyr og tvangsmulkt

- Regler som gir borgeren vern mot overgrep av statsmakten
  - skyldkrav
  - uhildethet,
  - kontradiksjon,
  - saksbehandlingstid,
  - begrunnelsesplikt,
  - dobbeltstraff
  - selvinkrimineringsvern,
  - full prøvingskompetanse
  - mm.

Siste utkast personvernforordning: 6 viktige endringer

- Forordningsbestemmelsene er klarere både ifht personkrets og hva som er brudd. Direkte ansvar for representant er tatt ut, cf. kommisjonens utkast art 78 (slettet).
- Skyldkravet for overtredelsesgebyr heves fra objektivt kontrollansvar (personopplysningsloven) til uaktsomhet.
- Datatilsynet får bruke skjønn jf. Art. 79 2a. (dog lovbundet). Mye i samsvar med dagens rettstilstand, men viktig endring fra kommisjonens opprinnelige utkast.
- Eget direktiv for straffeforfølgning
- Reprimande, jf. Art. 53
- Høyere maksimumsbøter

Straff

Personopplysningsloven § 48 Straff

- **Handling:** Unnlater å sende melding (§31), behandler uten konsesjon (§33), overtrer vilkår (§35 eller § 46), unnlater å etterkomme pålegg (fødselsnr. §12, retting §27, sletting §28, pålegge § 46), i strid med § 42 (informasjonssikkerhet, § 15 databehandleravtale, utlevering kameraopptak § 39,) unnlater å gi opplysninger (§§ 19, 20, 21)
- Regler som er gitt i medhold av pol. § 48 (4) personopplysningsloven § 10-3
- **Skyldkrav:** Forsettlig eller grovt uaktsomt
- **Strafferamme:** Bøter eller fengsel i inntil 3 år.
- **Forsøk rammes:** Straffelovens kapittel 4
- Ot. Prp. Nr. 71 (2007-2008) «Straff bør bare brukes som en **subsidiær** reaksjonsform - der andre reaksjoner ikke finnes eller ikke har en tilstrekkelig preventiv virkning, se Sanksjonsutvalgets utredning NOU 2003: 15 side 20 og 144 - 145 samt Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 92.»
  - à Lite effektivt (blir ikke oppdaget, forvaltningsapparat kvier seg for å sette i gang straffeapparatet - hardhendt eller tungvint)

Forenkle. Ta inn straffebud i en

Tvangsmulkt, reprimande, mv.

Tvangsmulkt, jf. personopplysningsloven § 47

- Mindre inngripende tiltak enn overtredelsesgebyr fordi det retter seg mot fremtidig handling.
- Datatilsynet gir pålegg med frist for oppfyllelse - vedvarende press.
- Mulkt vil kunne unngås enten ved å påklage eller ved å oppfylle innen fristen (RT. 2002 s. 1298 Kan ikke inndrive mulkt etter at lovstridig forhold er opphørt, fordi dette vil komme for nær «straff» etter grl. § 96)
- Benyttes hvor vilkårene knyttet til overtredelsesgebyr ikke er oppfylt
- Personvernforordning har ikke tvangsmulkt som sanksjon. Det er mulig dette vil falle bort (?).

Reprimande/«reprimands», jf. artikkel 53 og tilbaketrekking av konsesjon

- Fortalen 118b): «*minor infringements, disproportionate burden to a natural person*»
- «reprimands» skal tillegges betydning ved senere vurdering av «administrative fine», jf. Artikkel 79, 2a. (i).
- og tilbaketrekking av konsesjon

Overtredelsesgebyr

Caser for vurdering av overtredelsesgebyr, jf. personopplysningsloven § 46

Skann-Kontroll - PVN-2014-01

- Datatilsynet: Overtredelsesgebyr på NOK 600 000,-. PVN opphevet.
- Behandlet personopplysninger uten behandlingsgrunnlag. Uten konsesjon siden 2006 med sin analyse- og varslingsjeneste.
- Informasjonssikkerhet og rettighetene til de registrerte var ikke ivaretatt.
- Tillatt tredjepart å søke i sin database (utlevering til bakgrunnssjekk-foretaket Semac AS, som er et datterselskap av SK). Oppslag på ansatte i butikker utgjorde ca 300 søk pr år.

Fjell kommune - PVN-2014-08

- Datatilsynet ila ikke overtredelsesgebyr. PVN ba om overtredelsesgebyr.
- Krenket grunnleggende personverninteresser for en større krets personer
- Forsett eller grov uaktsomhet
- Utlevering av følsomme opplysninger
- Brudd på lovbestemt taushetsplikt

PVNs kritikk Skan-Kontroll

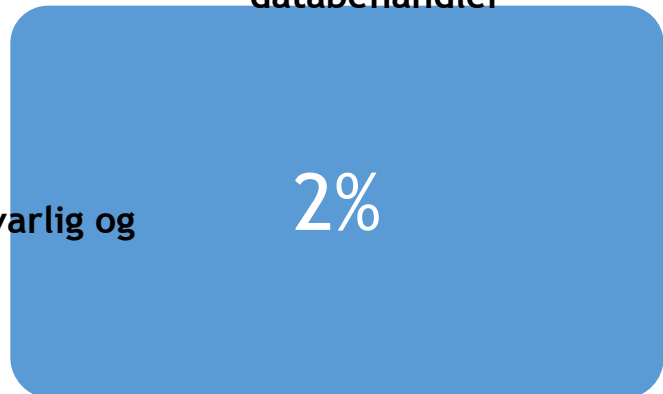
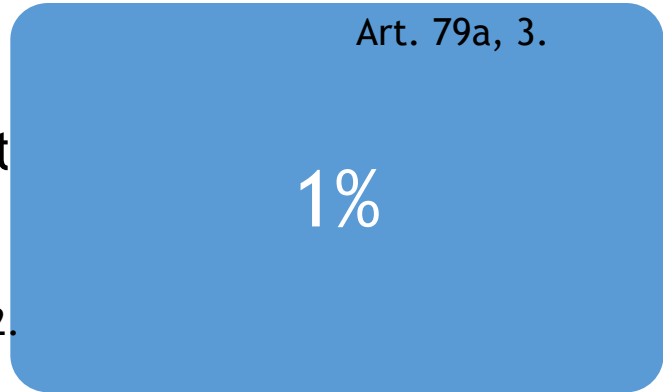
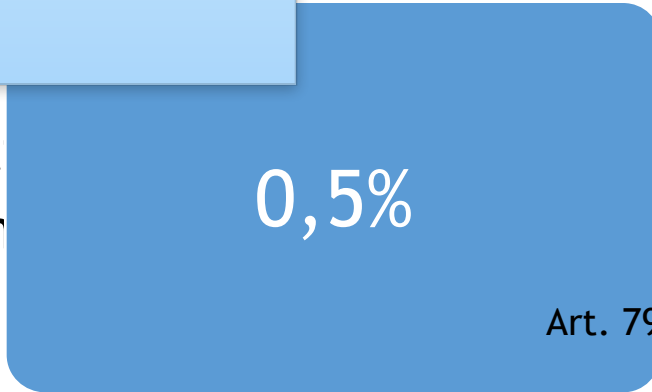
«For at en straff skal komme til anvendelse må det dokumenteres ut over enhver rimelig og fornuftig tvil at det foreligger straffbart forhold»

«bes Datatilsynet dels å legge til grunn nemndas øvrige vedtak i denne saken og dels angi de faktiske forhold som etter Datatilsynets vurdering begrunner at det med tilstrekkelig strafferettslig sannsynlighetsovervekt foreligger et straffeansvar. Dette er nødvendig for å få en mulig klageadgang på boten og grunnlaget for utmåling. For hver overtredelse må det også foretas en vurdering av overtredelsens alvorlighetsgrad, sett i forhold til størrelsen på den straff som ilegges.»

Administrative fines - ileggelse og utmåling

Prosent av total omsattomsomhet administrative sanksjoner (total worldwide annual turnover)»

«intent
«shall r
«may»

Art. 79a, 2.

Art. 79a, 3.

Art. 79a, 1.

Behandlingsansvarlig og
databehandler

Behandlingsansvarlig og
databehandler

Behandlingsansvarlig

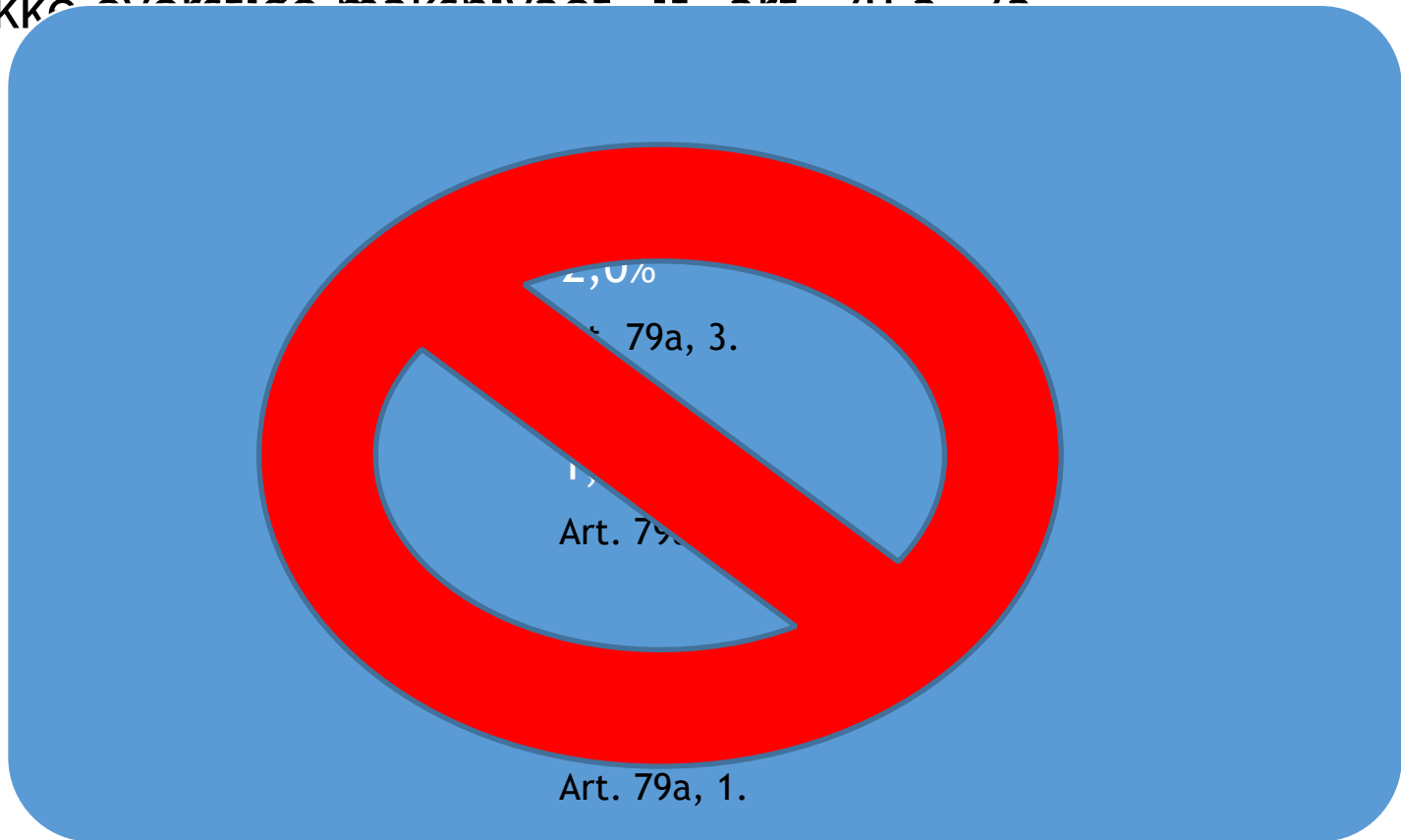
«may»

- Vurderingstemaet ved spørsmål om illeggelse og utmåling angis i Artikkel 79, 2a
  - The degree of responsibility ... having regard to technical and organisational measures»
  - «adherence of approved codes of conduct»
  - «nature, gravity and duration»
  - «the intentional or negligent character of the infringement»
  - the manner in which the infringement became known
  - «actions taken ... to mitigate the damage suffered by data subjects»
  - gjentakelse og reprimande

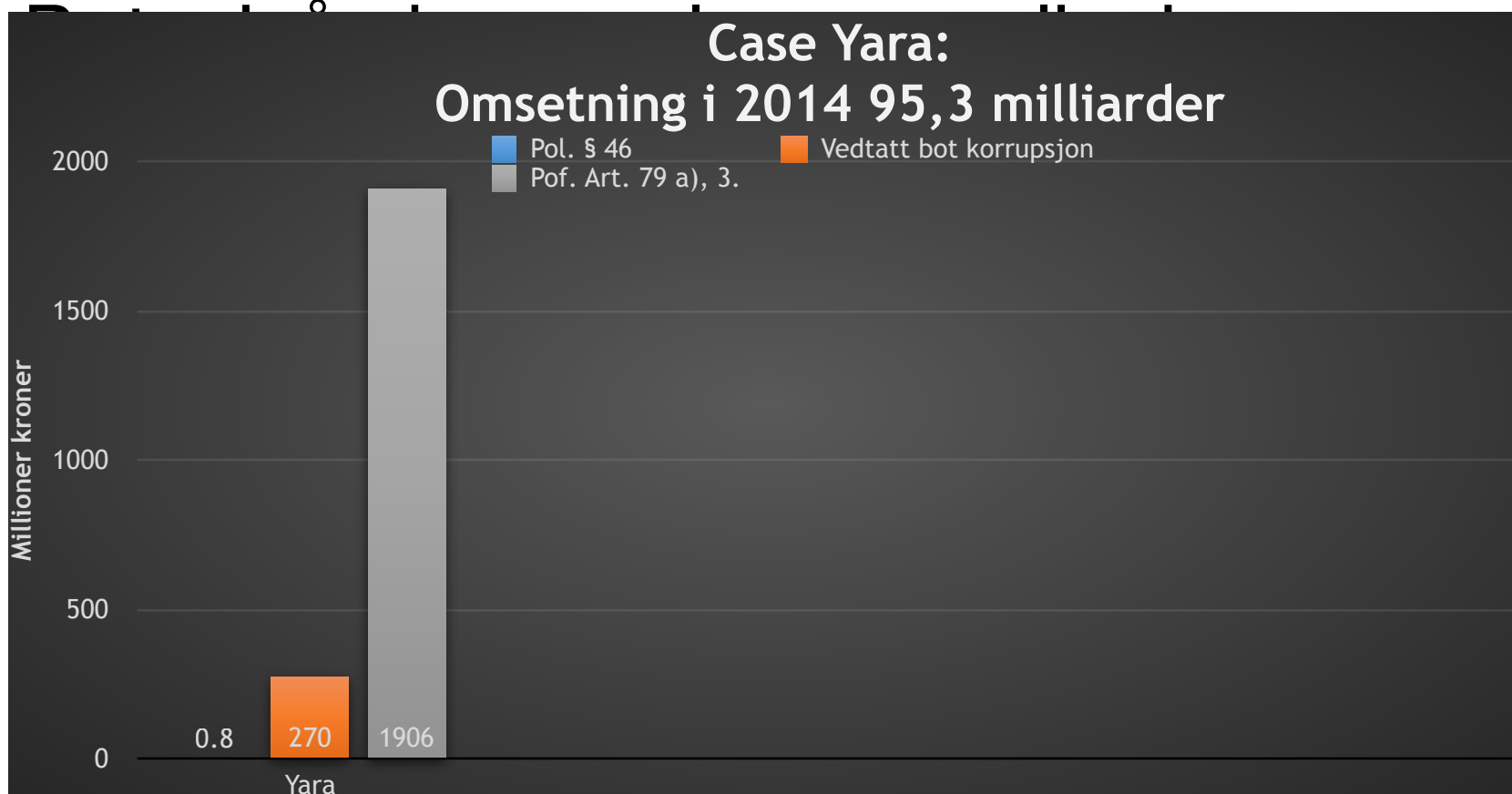

Bøtenivå: Flere brudd

- Kan ikke overstige maksnivået ifl. art. 79a, 3.

Behandlingsansvarlig

The background of the slide is a dark blue color with a pattern of lighter blue, semi-transparent leaves and branches, creating a natural, organic feel.

EVERY

We bring information to life